

COMMISSIE VOOR DE VOLKSGEZONDHEID, HET LEEFMILIEU EN DE
MAATSCHAPPELIJKE HERNIEUWING

van

WOENSDAG 13 JULI 2016

Namiddag

Vraag van mevrouw Valerie Van Peel aan de minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie over "het aantal werkloze gezinnen" (nr. 12436)

Valerie Van Peel (N-VA):

Mijnheer de minister, ik vind de cijfers zo opmerkelijk dat ik er hier in de commissie nog eens op wil terugkomen, hoewel wij het er in de bespreking van het GPMI ook al even over hebben gehad. Op 7 juni berichtte *De Tijd* dat er vandaag in België in totaal 12,8 % werkloze gezinnen zijn. Los van het algemeen cijfer valt op dat er enorme verschillen zijn tussen de drie Gewesten.

In Vlaanderen leeft 6,6 % van de minderjarigen in een gezin waar niemand werkt. In Wallonië gaat het maar liefst om 18,5 % en in Brussel zelfs om 25,7 %. Dat blijkt uit cijfers op basis van de steekproefenquête naar de arbeidskrachten van de Algemene Directie Statistiek.

Het ligt voor de hand dat er meerdere oorzaken zijn en dat er eveneens meerdere elementen nodig zullen zijn om een oplossing te bieden. Voor mij staat echter zonder meer vast dat een degelijke begeleiding van werkzoekenden naar de arbeidsmarkt absoluut moet vooropstaan.

Naast de arbeidsbemiddelingsdiensten, de diensten waarmee de Gewesten werkzoekenden ondersteunen in het vinden van werk, spelen natuurlijk ook de OCMW's daarin een onmisbare rol, zeker in het globaal helpen integreren van hun cliënten in de arbeidsmarkt.

Het is dan ook een prima zaak dat deze meerderheid, naast onder meer volop in te zetten op jobcreatie – de eerste voorwaarde – ook maatregelen neemt om de OCMW's meer slagkracht te geven om cliënten daarbij te ondersteunen. De uitbreiding van het GPMI, die morgen in de plenaire vergadering wordt besproken, is daarin een zeer belangrijke stap. Wij kunnen er echter niet omheen dat de regionale verschillen groot zijn, zo groot dat ik mij afvraag of wij niet eens wat dieper moeten inzoomen op het stukje in het regeerakkoord over het responsabiliseren van OCMW's, want er is blijkbaar toch een zeer groot verschil in aanpak.

Mijnheer de minister, hoe denkt u de OCMW's nog verder te kunnen aansporen om cliënten zo goed mogelijk te begeleiden in de richting van de arbeidsmarkt en hen daarin ten zeerste te responsabiliseren? Op welke manier wil u alle OCMW's daarin meekrijgen, zonder te raken aan hun autonomie, die toelaat om op maat van de cliënt te werken? Hoe zult u dat verder waarmaken? Bij de bespreking van het beleidsplan heb ik hierover al eens gesproken: vandaag wordt een OCMW bijna financieel afgestraft als het te veel inzet op arbeidstrajectbegeleiding, want die kost geld, zowel aan personeel als aan contractkosten.

Op dit moment is er dus eigenlijk een omgekeerde responsabilisering: hoe beter een OCMW werkt om mensen aan een job te helpen, hoe meer het OCMW betaalt, en andersom. Een

OCMW is in veel gevallen beter af door gewoon een leefloon te blijven geven. Wij moeten daarop inzoomen en daaraan werken, zeker als ik deze cijfers zie.

Meer algemeen, denkt u nog aan nieuwe initiatieven die specifiek inzetten op het doorbreken van de generatiearmoede, want deze cijfers maken zeer pijnlijk duidelijk dat de kinderen die uit dergelijke gezinnen komen een zeer grote kans hebben om ook bij een OCMW terecht te komen?

Minister Willy Borsus:

Mevrouw Van Peel, de OCMW's hebben inderdaad een belangrijke rol te spelen in de begeleiding van leefloongerechtigden in het traject naar werk. Zoals u weet, is de professionele activering van leefloongerechtigden ingevolge de zesde staatshervorming voortaan een bevoegdheid van de Gewesten.

Het GPMI, toch een van de meest fundamentele hervormingen voor de OCMW's in deze legislatuur, is het instrument bij uitstek voor een betere integratie van de leefloongerechtigden. Het gaat om trajecten die op maat worden gemaakt op basis van de individuele noden. Zo kan in het kader van een GPMI vooruitgang worden geboekt bij de werkpunten voor personen die ver verwijderd zijn van de arbeidsmarkt, zoals het leren van een taal, attitudetraining, mobiliteit enzovoort. Op deze manier kan zeer gericht worden ingespeeld op de drempels die de personen hinderen bij hun werkelijke integratie in de arbeidsmarkt en kan de zelfredzaamheid worden vergroot.

Een belangrijke doelstelling van de verplichting van het GPMI voor alle nieuwe dossiers, met inbegrip van de subsidiair beschermden, is net die responsabilisering van de OCMW's waarover u spreekt.

Tegelijk respecteer ik ten volle de autonomie van de OCMW's. Zo wordt met de hervorming van het GPMI de opmaak van een traject verplicht, waarbij er werkpunten in kaart dienen gebracht te worden op basis waarvan er doelstellingen worden geformuleerd en de te ondernemen stappen worden omschreven om deze doelstellingen te halen. De invulling van deze trajecten wordt in overleg bepaald tussen de gerechtigde en het OCMW. Om de OCMW's te ondersteunen om deze opdracht in goede omstandigheden te kunnen uitvoeren, voorzie ik in een specifieke financiering en ondersteunende maatregelen, onder meer op het vlak van IT en opleiding.

Bovendien wens ik, zoals ik reeds eerder in deze commissie aanhaalde, een monitoringsinstrument te ontwikkelen. Ik wil immers een reeks statistieken en indicatoren uitwerken die het, enerzijds, mogelijk maken rekening te houden met een reeks belangrijke parameters voor de maatschappelijke integratie en, anderzijds, de impact kunnen meten van nieuwe beleidslijnen.

Via deze barometer wil ik per OCMW gegevens verzamelen over het aantal leefloonbegunstigden, de gemiddelde duur van het leefloon enzovoort, en deze gegevens kruisen met bijvoorbeeld het bbp per inwoner van de gemeente en sociaal-economische gegevens. Dit moet toelaten om te onderzoeken hoe en in welke omstandigheden OCMW's hun beleid voeren.

In verband met uw laatste vraag over de generatiearmoede, het is bekend dat de kinderen die in armoede geboren worden van bij het prille begin de kansen missen om zich volwaardig te ontplooien en al hun talenten te benutten. Voorkomen dat armoede van generatie op generatie wordt doorgegeven, vraagt een investering in kinderen vanaf de vroege kindertijd, inclusief de prenatale fase.

Het regeerakkoord stelt voor om specifieke aandacht te besteden aan de bestrijding van de kinderarmoede, onder meer bij alleenstaande ouders. Ik plan bijvoorbeeld om drie toelagebesluiten die zijn gericht op maatschappelijke participatie en sociale activering, met inbegrip van initiatieven die betrekking hebben op kinderarmoede, samen te voegen om het effect ervan te vergroten.

Op deze manier kunnen middelen gericht worden ingezet om OCMW's te ondersteunen om kinderen van gezinnen in armoede en sociale uitsluiting kansen te bieden om aan de negatieve cirkel van de armoede te ontsnappen.

Het denkproces met mijn collega's met betrekking tot deze hervorming is inmiddels opgestart.

Valerie Van Peel (N-VA):

Mijnheer de minister, het feit dat u de subsidiëring van dergelijke projecten meer structureel zult maken en zo de beschikbare middelen vergroot, vind ik een heel goede zaak.

De OCMW's kunnen inderdaad bij uitstek projectmatig werken inzake kinderarmoede. Ik merk dat in mijn OCMW. Hoe dichter men bij de gezinnen staat, hoe beter men weet wat een gemeente daaraan doet. Ik ben daarvan zeker een voorstander.

Wat ik ook heel goed vind in uw antwoord, is dat u het monitoringssysteem, dat al deels bestaat, zult verfijnen. Ik weet niet wat uw timing voor de kruising van de cijfers is, maar het is zeker interessant om dat te bekijken, omdat het dan pas zal toelaten om echt te responsabiliseren.

Op het moment dat wij de gegevens zullen hebben, zullen we ook moeten durven, als u begrijpt wat ik bedoel. Het kan fijn zijn om dat in kaart te brengen, maar ik denk dat daaraan zeker deze legislatuur een volgende stap moet worden gekoppeld.

Ik heb het in mijn vraag ook al gezegd. Spijtig genoeg is er vandaag ongewild – dat is nooit de bedoeling van de wetgever geweest – een tegengestelde responsabilisering. Er zijn OCMW's die heel hard inzetten op arbeidsmarktbegeleiding, op artikel 60, en die daarvoor financieel worden afgestraft door het federale niveau, in die zin dat een OCMW voor de contracten die het betaalt voor een artikel 60 veel meer bijlegt dan het moet doen voor een leefloon, dat het terugtrekt van het federale niveau.

Zodra wij daarop een beter beeld hebben, moeten wij dat in zijn geheel herbekijken, zodat we een OCMW op een juiste manier responsabiliseren in plaats van het vaak ongewild te straffen voor het feit dat men daarop heel hard inzet.

Ik heb een paar goede zaken gehoord, maar het zal nog even een wordt-vervolgdverhaal blijven.

Het incident is gesloten.